

1.5.1 – Zał. 4 Zasady identyfikacji, monitorowania i kontroli stanowisk wrażliwych

**ZASADY IDENTYFIKACJI, MONITOROWANIA
I KONTROLI STANOWISK WRAŻLIWYCH****WYKAZ SKRÓTÓW**

- RPO WSL 2014-2020 – *Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020*
- IZ RPO WSL – *Instytucja Zarządzająca RPO WSL*
- IP RPO WSL – *Instytucja Pośrednicząca RPO WSL*

I. Definicja stanowisk wrażliwych

Stanowiska wrażliwe to stanowiska związane z wdrażaniem RPO WSL 2014-2020 na których pracownicy, w związku z wykonywanymi czynnościami, mogą być w sposób szczególny narażeni na ryzyko wystąpienia zachowań korupcyjnych, takich jak: przekupstwo, sprzedajność, protekcja, kupczenie wpływami, nadużywanie władzy lub stanowiska, bezprawne wykorzystywanie informacji służbowych, zaniechanie czynności urzędniczych. Ponadto, stanowiska wrażliwe są związane z realizacją tych zadań, przy których wydawana decyzja jest związana z dużym stopniem uznaniowości urzędnika oraz których nieprawidłowe wykonanie może w sposób znaczący rzutować na prawidłowość realizacji RPO WSL 2014-2020. Do stanowisk wrażliwych przypisane są obowiązki, których niewłaściwe wykonanie może mieć niekorzystny wpływ na integralność i funkcjonowanie instytucji.

II. Obszary wrażliwe

W systemie realizacji RPO WSL 2014-2020 występują obszary traktowane jako wrażliwe, ze względu na zidentyfikowane ryzyka wystąpienia zjawisk korupcyjnych i nadużyć finansowych. Zgodnie z Wytocznymi Komisji Europejskiej w zakresie oceny ryzyka nadużyć finansowych oraz skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, do obszarów wrażliwych należą:

- **Wybór projektów** - (możliwy konflikt interesów przy ocenie wniosków o dofinansowanie, fałszywe dokumenty/ oświadczenia, ryzyko korupcji)
- **Realizacja projektów** - (nieujawnione konflikty interesów lub łapówki i nielegalne prowizje, ryzyko korupcji)
- **Certyfikacja wydatków i przekazywanie środków** - (konflikty interesów w instytucji zarządzającej)
- **Udzielanie zamówień przez IZ RPO WSL i IP RPO WSL** - (pominięcie wymaganej procedury konkurencyjnej, manipulowanie procedurą konkurencyjną nieujawnione konflikty interesów lub łapówki i nielegalne prowizje, ryzyko korupcji)

III. Zadania wrażliwe

1. Prawidłowa identyfikacja zadań wrażliwych wymaga zrozumienia istoty procesów składających się na realizację RPO WSL 2014-2020, uświadomienia istniejących i potencjalnych zagrożeń oraz ich wpływu na prawidłową realizację RPO WSL 2014-2020.
2. Identyfikacja stanowisk wrażliwych opiera się na analizie ryzyka wdrażania RPO WSL 2014-2020.
3. Do informacji, które mogą wskazywać na zadania wrażliwe należą m.in.: skargi, wnioski, zażalenia, sprawozdania, protokoły kontroli, odstępstwa od procedur.
4. W obszarach wskazanych w pkt II, identyfikuje się następujące zadania wrażliwe:
 - **Wybór projektów:**
 - przyjmowanie wniosków o dofinansowanie;
 - ocena wniosków o dofinansowanie;
 - zatwierdzanie list ocenionych projektów;
 - zatwierdzanie list rankingowych;
 - obsługa wnioskodawców;
 - rozpatrywanie protestów od oceny wniosku o dofinansowanie;
 - **Realizacja projektów:**
 - obsługa wnioskodawców/ beneficjentów;
 - przygotowanie i podpisywanie umów z wnioskodawcami;
 - przygotowanie i podpisywanie aneksów do umów o dofinansowanie;
 - weryfikacja wniosków o płatność;
 - kontrola projektów;
 - stwierdzanie nieprawidłowości;
 - dokonywanie korekt finansowych;
 - wydawanie decyzji o zwrocie środków;
 - prowadzenie postępowania egzekucyjnego ;
 - **Certyfikacja wydatków i przekazywanie środków:**
 - realizacja płatności;
 - deklarowanie wydatków;
 - certyfikacja wydatków;
 - **Udzielanie zamówień przez IZ RPO WSL i IP RPO WSL**
 - realizacja zamówienia publicznego (w tym w szczególności rozeznanie rynku przy udzielaniu zamówień publicznych do kwoty 30 000 euro, dobór kryteriów oceny ofert, przygotowanie i realizacja zawartych umów, w tym zmiany umów);
 - dokonywanie zakupów dla IZ RPO WSL/ IP RPO WSL;
 - realizacja projektów własnych.
5. Ponadto, jako wrażliwe identyfikuje się zadania związane z:
 - administrowaniem systemem informatycznym;
 - prowadzeniem kontroli systemowych i kontroli wewnętrznych;
 - prowadzeniem spraw pracowniczych i płacowych.

6. Zadania wymienione w pkt 4 i 5 nie stanowią katalogu zamkniętego. Dyrektorzy IZ RPO WSL/ IP RPO WSL mogą identyfikować inne zadania wrażliwe.

IV. Identyfikacja stanowisk wrażliwych

1. Przyjmuje się, że w IZ RPO WSL/ IP RPO WSL stanowiskami wrażliwymi są stanowiska kierownicze i decyzyjne oraz stanowiska, na których pracownicy mają bezpośredni związek realizacją zadań wrażliwych.
2. Powierzenie do realizacji zadań wrażliwych wynika z zakresu obowiązków pracownika.
3. Dyrektorzy wydziałów IZ RPO WSL oraz Dyrektorzy¹ IP RPO WSL odpowiadają za opracowanie wykazu stanowisk wrażliwych w nadzorowanej komórce organizacyjnej/ instytucji według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do IW IP RIT RPO WSL - SPd.
4. Wykaz stanowisk wrażliwych zawiera stanowiska wskazane w pkt 1.
5. Aktualizacja Wykazu stanowisk wrażliwych przeprowadzana jest co najmniej raz w roku w terminie 1 miesiąca od zatwierdzenia przez ZW rejestru ryzyk nadużyć finansowych w wyniku przeprowadzenia okresowej analizy ryzyka nadużyć finansowych..
6. Ponadto aktualizacja Wykazu stanowisk wrażliwych może zostać zainicjowana w przypadku pojawienia się takiej konieczności, np. wskutek zmian organizacyjnych czy identyfikacji nowych ryzyk.

V. Zapobieganie występowaniu zjawisk niepożądanych na stanowiskach wrażliwych

1. Stanowiska wrażliwe powinny być objęte specjalnym nadzorem. Ryzyka związane z realizacją zadań na tych stanowiskach mogą być identyfikowane np. poprzez dokonywanie analizy ryzyka nadużyć finansowych oraz analizy ryzyka realizacji RPO WSL 2014-2020.
2. W celu zapobiegania niepożądanym zjawiskom, na stanowiskach wrażliwych stosowane są następujące mechanizmy zabezpieczające:
 - rotacja, która polega na ustaleniu rodzajów czynności, które mogą być wykonywane przez pracowników przemiennie z uwagi na posiadane przez nich kwalifikacje i uprawnienia;
 - składanie deklaracji bezstronności i poufności przez pracowników IZ RPO WSL/ IP RPO WSL wykonujących zadania wrażliwe;
 - w przypadku zaistnienia możliwości wystąpienia konfliktu interesów wyłączenie się pracownika od udziału w danej sprawie. O przyczynach powodujących wyłączenie pracownik zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić bezpośredniego przełożonego;

¹ W przypadku IP RIT Subregionu Północnego oraz Południowego odpowiednio Prezydent Miasta Częstochowa oraz Prezydent Miasta Bielsko-Biała lub osoba upoważniona;

- składanie przez pracowników wykonujących zadania wrażliwe oświadczeń majątkowych;
- opracowanie i wdrożenie instrukcji wykonawczych w odniesieniu do poszczególnych procesów realizowanych w ramach wdrażania RPO WSL 2014-2020;
- przestrzeganie zapisów dotyczących przeciwdziałania przypadkom konfliktu interesów;
- prawidłowe określenie odpowiedzialności i uprawnień w zakresach obowiązków pracownika;
- przestrzeganie zasady, że bezpośredni kontakt z wnioskodawcą/ beneficjentem odbywa się w obecności co najmniej dwóch pracowników IZ RPO WSL/ IP RPO WSL;
- zapewnienie przejrzystości procesu decyzyjnego (np. poprzez jednoznaczne wyznaczenie zakresów kompetencji, zapisy instrukcji wykonawczych, odpowiedni system informatyczny);
- pouczenie nowozatrudnionych pracowników o konsekwencjach zachowań korupcyjnych oraz zwrócenie uwagi na zagrożenie korupcją;
- okresowe pouczanie pracowników o szczególnych uwarunkowaniach wykonywania zadań wrażliwych (m.in. zagrożenie korupcją, uznaniowość decyzji, wpływ nieprawidłowej realizacji zadań na wdrażanie programu, itp.) .

3. Mechanizmy określone w pkt 2 stosowane są adekwatnie do rodzaju stanowiska wrażliwego oraz istotności zidentyfikowanych ryzyk. Stosowane mechanizmy zapobiegawcze mogą ulegać zmianie, a w razie konieczności mogą zostać wprowadzone inne lub dodatkowe środki zapobiegawcze.

VI. Monitorowanie i kontrola stanowisk wrażliwych

1. Kierownicy komórek organizacyjnych IZ RPO WSL/ IP RPO WSL zobowiązani są do:

- monitorowania procesów o istotnym poziomie ryzyka w sposób ciągły;
- systematycznej oceny skuteczności przyjętych działań minimalizujących ryzyko zjawisk niepożądanych, w miarę potrzeby dokonując ich modyfikacji;
- postępowania zgodnie z *Zasadami dotyczącymi wprowadzenia skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych oraz zarządzania ryzykiem nadużyć finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* przy wystąpieniu podejrzenia działania korupcyjnego lub identyfikacji zdarzenia zagrożonego działaniem korupcyjnym;
- doskonalenia systemu zarządzania i kontroli RPO WSL 2014-2020 w zakresie powierzonych zadań;
- opracowania i stosowania wewnętrznych mechanizmów kontroli odnośnie zadań wrażliwych.

2. Kontrola i monitoring prawidłowości wykonywania zadań na stanowiskach wrażliwych realizowane są poprzez:

- szczególny nadzór w stosunku do dyrektorów komórek organizacyjnych, pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych i decyzyjnych,

polegający na przeprowadzaniu kontroli/ audytów przez odpowiednie służby kontrolne oraz audytowe;

- szczególny nadzór w stosunku do zastępców dyrektorów komórek organizacyjnych, kierowników referatów oraz pozostałych pracowników zatrudnionych na stanowiskach wrażliwych polegający na sprawowaniu nadzoru merytorycznego przez ich bezpośrednich przełożonych;
 - weryfikowanie przez kadrę zarządzającą poprawności stosowania instrukcji wykonawczych, zwłaszcza w zakresie realizacji zadań wrażliwych;
 - stosowanie zasady „dwóch par oczu”;
 - zapewnienie prawidłowej ścieżki audytu pozwalającej prześledzić proces decyzyjny m.in. poprzez dokładną i pełną dokumentację procesu, sprawozdawczość, rejestrowanie danych w systemach informatycznych;
 - prowadzenie kontroli systemowych oraz kontroli wewnętrznych funkcjonowania systemu przez IZ RPO WSL.
3. Kadra zarządzająca IZ RPO WSL/ IP RPO WSL zobowiązana jest do monitorowania skuteczności przyjętych mechanizmów kontrolnych i w razie konieczności ich modyfikacji lub wprowadzenia dodatkowych mechanizmów kontrolnych.